

การสำรวจทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาตลาดค้าปลีกริมน้ำของชุมชนริม คลองลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*

THE EXPLORATION OF COMMUNITY-BASED CAPITAL FOR DEVELOPING A WATERFRONT RETAIL MARKET OF THE LAT PHRAO CANAL AREA, BANGKOK

ธมลวรรณ ธีระบุญชู¹, มณฑล จันทร์แจ่มใส², สุรางค์รัตน์ แสงศรี³ และ ธนิดา ศุภรังสรรค์⁴

Thamonwan Theerabunchorn¹, Monton Janjamsai², Surangrat Saengsi³ and Tanida Suppharangsarn⁴

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹⁻⁴Phranakhon Rajabhat University, Thailand

Email: e_mail4fern@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อสำรวจและวิเคราะห์จุดเด่นทุนชุมชน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทุนมนุษย์ ทุนสถาบัน ทุนภูมิปัญญา ทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนการเงิน ทุนสิ่งก่อสร้าง และทุนเศรษฐกิจ สำหรับการพัฒนาลาดค้าปลีกริมพื้นที่ริมคลองลาดพร้าว ที่จะทำให้ทราบถึงการกระจายตัวของทรัพยากรที่ในแต่ละชุมชนมี อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกชัยภูมิที่ตั้งตลาดที่มีศักยภาพในการดึงดูดให้ผู้คนได้มาจับจ่ายและท่องเที่ยว เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจาก 5 เขตพื้นที่ พื้นที่ละ 10 ตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ริมคลองลาดพร้าวนี้มีทุนชุมชนที่โดดเด่น ประกอบด้วย การมีผู้สูงอายุที่มีองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา การมีศูนย์การเรียนรู้จำนวนมาก หลากหลาย และมีการจัดกิจกรรมอยู่อย่างสม่ำเสมอ การมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเรือท่องเที่ยว การมีงานฝีมือชั้นสูงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเฉพาะพื้นที่ การมีประเพณีประจำปีที่สืบทอดกันมา การมีชัยภูมิที่ตั้งอยู่ใกล้กับไชน่าทาวน์ 2 ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชาวจีนและตลาดยิ่งเจริญ สิ่งก่อสร้างที่สะท้อนถึงสังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งมีการออกแบบที่สวยงามทั้งภายนอกและภายในมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของพื้นที่ การมีที่จอดรถจำนวนมาก การ

* Received 22 June 2023; Revised 25 September 2023; Accepted 29 December 2023

มีพื้นที่ว่างสำหรับเป็นจุดตั้งตลาดได้หลายจุด การมีการเชื่อมต่อการเดินทางด้วยระบบคมนาคมครบทุกรูปแบบ

คำสำคัญ: ตลาดน้ำ, ชุมชน, คลองลาดพร้าว, การพัฒนาตลาด, การค้าปลีก

Abstract

The purpose of this research article is to study to survey and analyze the strengths of community capital in 7 areas, namely human capital, institutional capital, wisdom capital, natural resource capital, financial capital, and construction capital. and economic capital for the development of a retail market along the Lat Phrao Canal area to see how distribution of resources that each community has. This is useful for selecting a potential market location to attract people to shop and travel. The research tools is an interview form. Samples are selected from 5 areas with 10 samples each. Content analysis is used to analyses the collected data. Result found that along the Lat Phrao Canal, it has outstanding capital consist of elderly people with knowledge and wisdom. Having a large number and diversity of learning centers which is organizing activities on a regular basis. Having a group of boat tour community enterprises. Having unique advanced craftsmanship. Having an annual traditional events. Located near Chinatown 2, which attracts Chinese people and Ying Charoen market. Having a building that reflects a multicultural society with a unique beautiful design both inside and outside. Having numbers of parking. Having multiple space to locate the riverfront market. Having all forms of transportation systems witch connected.

Keyword: River Market, Community Capital, Khlong Lat Phrao, Market Development, Retailing

บทนำ

การค้าปลีก เป็นภาคธุรกิจ (Retail Sector) ที่สร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมให้ประเทศไทย สูงถึง 2.8 ล้านล้านบาท ในปี 2562 โดยมีการเติบโตจากปี 2561 ที่ 7.7 % มีการจ้างงานสูงถึง 14 ล้านอัตรา ในปี 2560 (Positioning, 2560) หรือกล่าวได้ว่า ในภาคธุรกิจต่างๆ นั้น การค้าปลีกสร้าง GDP ให้แก่ประเทศสูงเป็นอันดับ 2 หรือคิดเป็นสัดส่วน 16.5 % รองจาก ภาคการผลิตและอุตสาหกรรมที่มีการสร้าง GDP สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นสัดส่วน 25.3% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ (Krungsri Research, 2021) สะท้อนให้เห็นว่าการค้าปลีกมีความสำคัญต่อการเป็นภาคธุรกิจหนึ่งที่มีส่วนช่วยสร้างการเจริญเติบโตทางการค้า ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ เพราะเม็ดเงินกว่า 2.8 ล้านล้านบาทนั้น จะถูกจัดเก็บเป็นภาษีที่ใช้พัฒนาประเทศ และเกิดการกระจายสู่ท้องถิ่นในรูปแบบค่าจ้าง หรือรายได้ ให้แก่พนักงานในภาคการค้าปลีก เพื่อนำไปใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน เกิดเป็นการหมุนเวียนของเงินออกสู่ภาคธุรกิจอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการค้าปลีกผู้คนจำนวนไม่น้อยจะนึกถึงเฉพาะ ร้านเซเว่นอีเลเว่น เซ็นทรัล โลตัส สยามพารากอน ไอคอนสยาม แต่ในความจริงแล้ว การค้าปลีกนั้นยังรวมไปถึง "ตลาด" ซึ่งตลาดนั้นจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้าปลีกสมัยเก่า โดยพบว่าส่วนแบ่งตลาดระหว่างการค้าปลีกสมัยใหม่ และสมัยเก่านั้น มีสัดส่วนคิดเป็น 60:40 เปอร์เซนต์ หรือประมาณการเป็นมูลค่าการค้าปลีกสมัยเก่าอยู่ที่ 8.8 แสนล้านบาทจึงสะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้บริโภคไทยที่ยังมีความผูกพัน และให้ความสำคัญกับตลาดนั่นเอง โดยตลาดนั้น อาจเป็นตลาดบก ตลาดน้ำ หรือ ตลาดริมน้ำ ขึ้นกับชัยภูมิที่ตั้ง และเนื่องจากตลาดนำมาซึ่งการหมุนเวียนของเม็ดเงิน ดังนั้น การมีตลาดค้าปลีกเกิดขึ้นที่โดยอ้อมแสดงถึง การตามมาของรายได้ อาชีพ และการพึ่งพาตนเองได้นั่นเอง ซึ่งมีรายงานการวิจัยยืนยันว่า การเกิดขึ้นของตลาดนั้นสามารถสร้างเศรษฐกิจฐานรากได้จริง โดยสุชานาถ พัฒนวงศ์งาม (2560) ศึกษาปริมาณเงินหมุนเวียนจากรายได้ของการค้าที่มาจากตลาดนัดชุมชน ตัวอย่างผู้ประกอบการ 159 ราย ในตลาดนัด 2 แห่ง พบว่ามีเงินรายได้จากการจำหน่ายประมาณ 50 ล้านบาท จึงเป็นเหตุผลว่า ตลาดนั้น มีความมีความสำคัญที่จะใช้เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการพึ่งพาตัวเองของชุมชนนั่นเอง โดยจากสถิติของ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร (2564) พบว่า กรุงเทพมหานครมีตลาดรวม 485 ตลาด ซึ่งจัดเป็นตลาดจัดตั้งใหม่ขึ้นทั้งหมด โดยมีผู้จัดตั้งทั้งสิ้น 8 ประเภท ได้แก่ ตลาดของเอกชน ตลาดของสำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร ตลาดของการเคหะแห่งชาติ ตลาดขององค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย ตลาดของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตลาดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลาดของการรถไฟ และตลาดขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร โดยจากการศึกษาค้นคว้าพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการสร้างตลาดค้าปลีกนั้นมาจากหลายปัจจัยได้แก่ ต้องอาศัยทุนที่มีในชุมชน โดยอาจเป็นทุนเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น ทุนทางสังคม วัฒนธรรม หรือทุนที่สร้างขึ้นใหม่ เช่น พิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามายังตลาด โดยสิ่งสำคัญ ตลาดนั้นจะต้องมีการศึกษาสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งหาไม่ได้จากตลาดอื่น ๆ เพื่อสร้างความแตกต่างและความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนควรมีการสื่อสารการตลาดโดยน่านักสื่อสารการตลาดมาลงพื้นที่ หรืออาจใช้วิธีบอกต่อในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ตลาดที่รู้จักซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการนำนักท่องเที่ยวมายังพื้นที่ตลาดนั่นเอง โดยตลาดนั้นจะสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ต้องมีความร่วมมือกันของทั้งผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน รวมถึงหน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน (พิมพงา เฟิงนาเรนทร์ (2564) ปัทมาพร สุขใจ (2564) ทศพร แก้วขวัญไกร (2562) กมลพิพัฒน์ ชนะสิทธิ์ (2561) จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ (2560) Matara Suansri (2017), อรรณพ เรืองกัลป์ปวงศ์ (2559) สุปราณี จันทร์สง (2558) ศศิภาณุ พลายุกมพล (2564) ปัทมา โกเมนทร์จรัส (2562) พรราว อรุณรังสีเวช (2563)

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเป้าหมายพื้นที่วิจัยเป็นชุมชนริมคลองลาดพร้าว ระยะทาง 24 กิโลเมตร ครอบคลุมกว่า 7,000 ครัวเรือน 50 ชุมชน ใน 8 เขตของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตวังทองหลาง ห้วยขวาง ลาดพร้าว จตุจักร บางเขน หลักสี่ ดอนเมือง และสายไหม ทีมวิจัยพบว่า พื้นที่ดังกล่าว เป็นคลองที่อยู่โครงการ เวนิสตะวันออก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเส้นทางสัญจรได้ทั้งน้ำ และทางบก ซึ่งเป็นทำเลที่ตั้งที่อำนวยความสะดวกในการเดินทางและดึงดูดผู้บริโภคจากภายนอกชุมชนได้ นอกจากนี้ชุมชนดังกล่าวยังมีทุนชุมชนเดิมที่บรรพบุรุษเคยประกอบอาชีพทำนามาก่อนจึงมีภูมิปัญญาชาวบ้านที่น่าค้นหาและถ่ายทอดสู่ภายนอก มีวัดวา

อาราม และมีผู้คนในชุมชนที่เป็นทั้งผู้ประกอบการชนิดผู้เป็นผลิต (Manufacturer) ผู้ค้าขาย (Merchandise) ผู้ให้บริการ (Service) และนักเรียน นักศึกษา ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการค้าปลีกได้ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จัดเป็นทุนชุมชนทั้งสิ้น ในรูปทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางมนุษย์ ซึ่งเป็นทุนที่ชุมชนมีอยู่แล้ว และสามารถต่อยอดในการนำไปสู่การพัฒนาตลาดค้าปลีกขึ้นมาได้ตามหลักการของปัจจัยความสำเร็จในการสร้างตลาดค้าปลีก จึงนำมาสู่การสำรวจทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาตลาดค้าปลีกขึ้นมา ของชุมชนริมคลองลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจและวิเคราะห์จุดเด่นทุนชุมชน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทุนมนุษย์ ทุนสถาบัน ทุนภูมิปัญญาทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนการเงิน ทุนสิ่งก่อสร้าง และทุนเศรษฐกิจ สำหรับการพัฒนาลตลาดค้าปลีกในพื้นที่ริมคลองลาดพร้าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ที่อาศัยในพื้นที่ริมคลองลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จาก 5 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนห้วยขวาง ชุมชนจตุจักร ชุมชนบางเขน ชุมชนสายไหม และชุมชนหลักสี่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนจากประชากรจากแต่ละชุมชน ทั้งหมด 5 ชุมชน ที่ประกอบด้วย ผู้ประกอบอาชีพผู้ผลิต 2 ตัวอย่าง ผู้ประกอบอาชีพผู้จำหน่าย 2 ตัวอย่าง ผู้ประกอบอาชีพบริการ 2 ตัวอย่าง ผู้ประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษา 2 ตัวอย่าง และตัวแทนภาครัฐ 2 ตัวอย่าง รวม 10 ตัวอย่างต่อชุมชน รวมทั้งสิ้น 50 ตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของชุมชน ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทุนชุมชน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทุนมนุษย์ ทุนสถาบัน ทุนภูมิปัญญา ทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนการเงิน ทุนสิ่งก่อสร้าง และทุนเศรษฐกิจ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของทุนชุมชน ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดตั้งตลาดริมคลองลาดพร้าว เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำ

ข้อมูลภาคสนามจากการจัดบันทึกและการสนทนากลุ่มมาถอดความ จัดข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่สรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่กำหนดไว้พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มให้เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ จากนั้นวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบแล้ววิเคราะห์ออกมาเป็นจุดเด่นของทุนชุมชนแต่ละด้าน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทำโดยหาค่า ความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย ตลอดจนความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC

ผลการวิจัย

1. ทุนมนุษย์ของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1.ทุนที่มี	มีผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาด้านการทำขนมโบราณ การนวด การทำกับข้าว ยาสมุนไพร ยาแผนโบราณ มีจิตอาสาเป็นเรือชุมชนคอยช่วยเหลือผู้ประสบภัย	มีผู้อาวุโสของชุมชนที่บอกเล่าประวัติศาสตร์ของชุมชนได้อย่างลึกซึ้ง คนบางส่วนมีความสามารถด้านอาชีพ เช่น การประกอบอาหาร การทำเกษตรกรรมในพื้นที่ มีความรู้ด้านการช่าง	คนในชุมชนมีองค์ความรู้ การสานตะกร้า ทำน้ายาล้างจาน ร้า ร้อยมาลัย	เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประธานชุมชน และเยาวชนจิตอาสาจัดกิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม	คนในชุมชนมีความสามารถด้านอาชีพที่หลากหลาย เช่น ช่างประกอบเฟอร์นิเจอร์ ช่างราชการ เช่น ครูพลศึกษา หมอนวดแผนโบราณ และอาชีพค้าขาย

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
2.จุดเด่น	เป็นดัชนีชี้วัดรากเหง้าของชุมชนที่มีภูมิปัญญา	ความสามารถของแต่ละคนสูง	คนมีความรู้ มีทักษะเยอะ	สามารถช่วยเหลือกัน ในชุมชนได้	ความสามารถของแต่ละคนสูง
3.การนำไปใช้ประโยชน์	สามารถเชื่อมโยงเข้ากับการสร้างเรื่องเล่าที่เป็นตำนานของชุมชนได้	มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในชุมชน เช่น โครงการสวนผักคนเมือง	พัฒนาเป็นกลุ่มเพื่อสื่อสารไปยังภายนอกชุมชน	บุคคลากรที่มีจิตอาสาสามารถไปถ่ายทอดความรู้ได้	สร้างความรู้เพื่อนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพเฉพาะคนได้
4.แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	จัดทำโปรแกรมอบรมถ่ายทอดภูมิปัญญาให้นักท่องเที่ยว มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้เป็นแรงดึงดูดผู้บริโภคนำให้เข้ามาในชุมชนเกิดการกระจายรายได้	จัดการความรู้ให้ชุมชน และสร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน	จัดให้มีองค์กรเข้ามาส่งเสริมทุนที่มีเพื่อทำให้เป็นที่รู้จักและเกิดการจ้างงาน	ยังไม่มี	จัดการความรู้ให้ชุมชน และสร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน

2. ทุนสถาบันของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน

	เขตพื้นที่				
1.ทุนที่มี	บ้านพระพร เป็นสถาบัน อบรมให้ความรู้ แก่ผู้ไม่มีบ้าน อยู่และเพิงพื่น โทษให้ฝึก ทำกัตาร์ ทำ ขนม การตัดผม ทำกาแฟ ลูกชิ้น วิสาหกิจชุมชน นำเที่ยวเรือพี จาร์ส กลุ่ม ฝึกงานฝีมือที่ ร่วมมือกับ กศน.ในการฝึก อาชีพ ศูนย์การ เรียนรู้ธรรม สถานบึง พระรามเก้า	สหกรณ์เคหะ สถานบ้าน มั่นคงเพิ่ม ทรัพย์สินสม บุญ	คณะกรรมการ ทำการสาน ตะกร้า น้ำยา ล้างจาน	กลุ่มสหกรณ์ ออมทรัพย์ ทีม นักฟุตบอล ทีม บริหารชุมชน เผ่าระวางยาเสพ ติด กลุ่มดนตรี กลุ่มผู้สูงอายุ	สหกรณ์กลุ่ม ออมทรัพย์ของ ชุมชน
2.จุดเด่น	มีกิจกรรมอย่าง ต่อเนื่อง	มีระบบบริหาร จัดการที่ดูแล ชุมชนได้อย่าง ทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ	สมาชิกใน คณะกรรมการ มีการศึกษาถึง ระดับอุดมศึกษา า	ไม่มี	มีระบบบริหาร จัดการที่ดูแล ชุมชนได้อย่าง ทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ
3.การนำไปใช้ ประโยชน์	การจัดหาตลาด เพื่อจำหน่าย ผลิตภัณฑ์	ชุมชนมีความ มั่นคงทางการเงิน	ถ่ายทอดความรู้ ในชุมชนเป็น อาชีพ	สร้างความ เข้มแข็ง ความสัมพันธ์ ของคนใน ชุมชนและ ภายนอกชุมชน	ชุมชนมีความ มั่นคงทางการเงิน

	เขตพื้นที่				
4.แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	เชื่อมโยงทุนสถาบันที่มีผ่านมีการจัดแผนที่ทุนชุมชน และมีการนำเที่ยวเพื่อไปทำกิจกรรมทำให้เกิดรายได้เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม	สามารถต่อยอดไปยังการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น การลงในวิสาหกิจในชุมชน	การไปออกร้านตามงานต่าง ๆ	ส่งคนที่มีอยู่ในกลุ่มต่าง ๆ ไปพัฒนาและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกชุมชน	สามารถต่อยอดไปยังการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น การลงทุนในวิสาหกิจในชุมชน

3. ทุนภูมิปัญญาของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

	เขตพื้นที่				
ข้อคำถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1.ทุนที่มี	การแกะสลักไม้ทำเฟอร์นิเจอร์ชั้นยอด การจักรสาน การทำอาหาร การแข่งเรือ การทอดกระถินทางน้ำ การทำกั๊ดำร์มือ	ประเพณีประจำปีศาลเจ้าพ่อสมบุญ ประเพณีทำบุญตักบาตรในวันปีใหม่ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์งานฝีมือทำของที่ระลึก เช่น โอง่ดินเผาประดับลายการทำดอกไม้ด้วยใบเตย การทำพวงมาลัยด้วย	ฟ้อนรำ ร้อยมาลัย พรหมเชิดเท้า ทำขนมหวานโบราณ ประเพณีลอยกระทง	การทำขนมทำบุญประจำปีไหว้ศาลเจ้าแม่ทับทิมของคนในชุมชน งานบริหารมีร้านนวดแผนไทยและรักษาแก้อาการ มีหมอรักษาแผนโบราณโดยใช้สมุนไพรรักษาโรค และทำน้ายาล้างจานยาสระผมดอกอัญชันสมุนไพรซักผ้า ผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม และมี	สินค้า OTOP อาหารพร้อมทาน เช่น หมูπί้ง น้ำหวานข้าวต้มมัด ไข่กรอกอีसान เป็นต้น

	เขตพื้นที่				
ข้อความถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
		ผ้า		มะพร้าวแก้ว ของดอง และ เปลือกไข่ทำปุ๋ย	
2.จุดเด่น	สามารถนำมา สร้างเรื่องเล่า เป็นตำนาน ชุมชนได้ทำให้ ชุมชนมีเสน่ห์ น่าสนใจ และ พัฒนาเป็น แม่เหล็กดึงดูด คนมาท่องเที่ยว ได้	งานประเพณีที่ มีการสืบทอด ต่อเนื่องมา อย่างยาวนาน	การฟ้อนรำ	ร้านนวดเด่นคือ รักษาแล้ว อาการดีขึ้น	ความอร่อย
3.การนำไปใช้ ประโยชน์	นำภูมิปัญญา ต่อยอดเป็น สินค้าหรือ บริการเพื่อให้ เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ ชุมชน	ยังไม่มี	จะไปจด วิสาหกิจชุมชน	สร้างอาชีพ สร้างรายได้ มี การหมุนเวียน เศรษฐกิจ ภายในชุมชน	ยังไม่มี
4.แนวทางการ สร้างมูลค่าเพิ่ม	หาสถานที่ จำหน่ายสินค้าที่ ต่อยอดจากภูมิ ปัญญา	ยังไม่มี	พัฒนาสินค้า ใหม่วันข้าว เหนียวมะม่วง และตะกร้าสาน ที่มีลายใหม่ เป็นเอกลักษณ์	ยังไม่มีการสร้าง มูลค่าเพิ่ม	ยังไม่มี

4. ทูทรีพยากรณ์ธรรมชาติของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

	เขตพื้นที่				
ข้อความถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1.ทุนที่มี	ลำคลอง	ติดคลอง	ลำคลอง	ชุมชนมีความ	ติดคลอง

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
	ลาดพร้าว เชื่อมโยงไป คลองบางซื่อ ชัยภูมิที่ตั้งตั้งอยู่ ในพื้นที่ติดเขตที่มี มีแหล่ง ท่องเที่ยวของ ชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาว จีน เช่น ไชน่า ทาวน์ 2	ลาดพร้าว ชัยภูมิที่ตั้งใกล้ กับตลาดยิ่ง เจริญ		เป็นธรรมชาติ เช่น มะม่วง กล้วย มะละกอ ไม้ ดอกไม้ประดับ	ลาดพร้าวและมี ต้นไม้ใหญ่ เช่น ต้นไทร ต้น มะยมอายุ หลายปี
2.จุดเด่น	สามารถล่องเรือ มองเห็น ทัศนียภาพ สภาพบ้านเรือน เก่าและใหม่ สลับกันไป นักท่องเที่ยว ที่มาเดินไชน่า ทาวน์ 2 สามารถมาเที่ยว ชมตลาดริมน้ำ ต่อได้	พื้นที่คลองเป็น พื้นที่โล่ง มี ทิวทัศน์ที่ สวยงาม	ไม่มี	ใช้สารเคมีใน การปลูก และ มีผลผลิต จำนวนมาก	พื้นที่คลองเป็น พื้นที่โล่ง มี ทิวทัศน์ที่ สวยงาม
3.การนำไปใช้ ประโยชน์	เชื่อมโยงทุนของ ชุมชนเข้ากับ การเดินทางด้วย ลำน้ำเพื่อให้เกิด การใช้ประโยชน์	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
4.แนวทางการ สร้างมูลค่าเพิ่ม	จัดให้มีกิจกรรม เพื่อเป็นแม่	รณรงค์ให้ ชุมชนช่วยกัน	สร้างตลาดน้ำ	ไม่มี	รณรงค์ให้ ชุมชนช่วยกัน

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
	ดึงดูดคนให้มาในพื้นที่ เช่น การจัดตั้งตลาดเชื่อมโยงกับทุนชุมชน	รักษาคุณภาพของน้ำ ขยายผลของการทำสวนผักคนเมืองให้มีคุณภาพและปริมาณผักที่เหลือจากการนำไปประกอบอาหารในครัวเรือนสามารถสร้างรายได้ส่วนให้กับคนในชุมชน			รักษาคุณภาพของน้ำ

5. ทุนการเงินของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1. ทุนที่มี	สหกรณ์บ้านมั่นคง	สหกรณ์เคหะสถานบ้านมั่นคง เพิ่มทรัพย์สินสมบุญ	สหกรณ์เคหะสถาน	สหกรณ์ออมทรัพย์	สหกรณ์กลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน
2. จุดเด่น	สมาชิกชำระหนี้ดี ไม่มีหนี้เสีย	มีระบบบริหารจัดการที่ดูแลชุมชนได้อย่างทั่วถึงและมี	ไม่มี	ไม่มี	มีระบบบริหารจัดการที่ดูแลชุมชนได้อย่างทั่วถึงและมี

	เขตพื้นที่				
ข้อคำถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
		ประสิทธิภาพ			ประสิทธิภาพ
3.การนำไปใช้ประโยชน์	เป็นแหล่งเงินกู้ของคนไร้หลักทรัพย์	ชุมชนมีความมั่นคงทางการเงิน	พัฒนาที่อยู่อาศัย	เป็นการส่งเสริมคนในชุมชนให้มีชีวิตดีขึ้น	ชุมชนมีความมั่นคงทางการเงิน
4.แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	เปิดระดมเงินฝากเพื่อเป็นช่องทางการออมให้คนในชุมชน	สามารถต่อยอดไปยังการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น การลงในวิสาหกิจในชุมชน	ขายหุ้นให้สมาชิกมีการออม	ไม่มี	สามารถต่อยอดไปยังการลงทุนด้านอื่น ๆ เช่น การลงในวิสาหกิจในชุมชน

6. ทุนสิ่งก่อสร้างของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

	เขตพื้นที่				
ข้อคำถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1.ทุนที่มี	วัดพระราม 9 บึงพระราม 9 มัสยิดอิสลาม ทางเดินหลัง บ้านที่กว้าง 4.5 เมตร ยาว 1 กิโลเมตร พื้นที่ ว่างเทพูนแล้ว ใต้ทางด่วน พื้นที่จอดรถ แนบขอบถนน ใกล้พื้นที่ของ รพม. ท่าเรือ ร้าง เชื่อมต่อ	ศาลเจ้าพ่อสม บุญ มีพิพิธพันธ์ ชุมชน สวนผัก คนเมืองที่ปลูก โดยคนในชุมชน บ้านที่สร้างใหม่ บางส่วนมีภาพ ศิลปะที่วาดบน ผนังบ้าน ใน ชุมชนมีที่จอด รถประมาณ 10 คัน มีทางเดิน เลียบบคลอง เชื่อมต่อ	วัดใหม่ วัดเสนา วัดบางบัว	ศาลเจ้าแม่ ทับทิม	อาคาร ส่วนกลาง ทางเดินเลียบบ คลอง (ยังสร้าง ไม่เสร็จ) และ การคมนาคม ทางน้ำมีท่าเรือ เก่าขนาดเล็ก เชื่อมต่อ สิ่งก่อสร้างการ คมนาคมทางน้ำ และทางบก ทั้ง รถยนต์และ รถไฟฟ้า

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
	สิ่งก่อสร้างการคมนาคมทางน้ำและทางบก ทั้งรถยนต์และรถไฟฟ้า	สิ่งก่อสร้างการคมนาคมทางน้ำและทางบก ทั้งรถยนต์และรถไฟฟ้า			
2.จุดเด่น	วัดพระราม 9 มีจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับรัชกาลที่ 9 สวยงาม ปิงพระราม 9 มีด้วยกัน 3 ปิงมีพื้นที่กว้างขวาง มีขอบทางเดินรอบสระน้ำที่มีต้นไม้ร่มรื่น สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่จัดตลาดได้ มีศักยภาพอิสลาม ทางเดินหลังบ้านที่กว้าง 4.5 เมตร ยาว 1 กิโลเมตรไม่มีสิ่งกีดขวาง พื้นที่ว่างเพปูนแล้วใต้ทางด่วน สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ใช้สอยในการจอดรถ สร้างตลาด	อยู่ในบริเวณที่เชื่อมต่อการขนส่งทางบกที่สำคัญ	มีหลวงพ่อกำที่ผู้คนนับถือมาบนบานและมีความศักดิ์สิทธิ์ วัดใหม่มีกิจกรรมนั่งสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน วัดบางบัวมีคาเฟ่ดอกซากุระ	ไม่มี	อยู่ในบริเวณที่เชื่อมต่อการขนส่งทางบกที่สำคัญ

	เขตพื้นที่				
ข้อคำถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
	หรือสร้าง ห้องน้ำได้ พื้นที่ จอดรถแบบ ขอบถนนใกล้ พื้นที่ของ รพม.				
3.การนำไปใช้ ประโยชน์	พัฒนาพื้นที่ให้มี มูลค่าทาง เศรษฐกิจ	ยังใช้น้อย	ไม่มี	ไม่มี	ยังใช้น้อย
4.แนวทางการ สร้างมูลค่าเพิ่ม	จัดตั้งตลาดใน พื้นที่ทุน สิ่งก่อสร้าง ที่ว่าง อยู่ได้แก่ ริม ทางเดินฝั่ง พระราม 9 ทางเดินหลัง บ้านที่กว้าง 4.5 เมตร ยาว 1 กิโลเมตรไม่มีสิ่ง กีดขวาง พื้นที่ ว่างเทปูนแล้ว ได้ทางด่วน	เชื่อมโยงการ เข้าถึงจาก สถานีรถไฟฟ้า ให้มทางเดินที่ ต่อเนื่อง สะดวก และ ปลอดภัย ตลอดจนการ ปรับปรุง ทางเดินเรียบ คลองให้มีความ สะดวกและร่ม รื่น มีภูมิทัศน์ให้ สวยงาม	สร้างเสาไฟที่ เป็นเอกลักษณ์	ไม่มี	เชื่อมโยงการ เข้าถึงจากสถานี รถไฟฟ้าให้มี ทางเดินที่ ต่อเนื่อง สะดวก และปลอดภัย ตลอดจนการ ปรับปรุง ทางเดินเรียบ คลองให้มีความ สะดวกและร่ม รื่น มีภูมิทัศน์ให้ สวยงาม

7. ทุนทางเศรษฐกิจของชุมชนริมคลองลาดพร้าว

	เขตพื้นที่				
ข้อคำถาม	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
1.ทุนที่มี	อาชีพพาเข้า สินค้า	คนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ นอกชุมชน มี	ค้าขายเป็น ส่วนใหญ่	ไม่มี	คนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ นอกชุมชน มี

ข้อคำถาม	เขตพื้นที่				
	ห้วยขวาง	สายไหม	จตุจักร	หลักสี่	บางเขน
		รายได้จากงานประจำ มีการรวมกลุ่มทำตลาดนัดขนาดเล็ขายเฉพาะวันหยุด บริการให้กับคนในชุมชนและใกล้เคียง			รายได้จากงานประจำ
2.จุดเด่น	ขยันอยากมีรายได้เสริม	เพียงพอต่อคนในชุมชนแต่ไม่เพียงพอต่อคนภายนอกชุมชน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
3.การนำไปใช้ประโยชน์	นำความรู้ไปพัฒนาเป็นสินค้าหรือบริการ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
4.แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	มีการจัดตั้งตลาดขึ้นเพื่อให้มีสถานที่จำหน่าย	พัฒนาในส่วน of สินค้าและบริการให้มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่า	วิธีการทำการค้าสมัยใหม่	สร้างกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่เพื่อจะได้ทำกิจกรรมร่วมกันสร้างความเข้มแข็ง	พัฒนาในส่วน of สินค้าและบริการให้มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่า

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยพื้นฐานเพื่อศึกษาทุนชุมชนในพื้นที่เป้าหมายที่สนใจ โดยได้องค์ความรู้เป็นข้อมูลทุนชุมชนที่ได้ทั้ง 7 ด้าน อันจะมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการต่อยอดการวิจัยขั้นสูงถัดไป เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการระบุตำแหน่งทำเลที่ตั้งตลาดค้าปลีกริมคลองลาดพร้าวอันจะนำมาซึ่งการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนริมคลองทั้ง 5 เขตพื้นที่ต่อไป

อภิปรายผล

ทุนมนุษย์ในแต่ละเขตพื้นที่เห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันในด้านการมีผู้คนประกอบอาชีพหลากหลาย อย่างไรก็ตามพบว่า มีความโดดเด่นในพื้นที่เขตห้วยขวางและสายไหมคือมีผู้สูงอายุมีภูมิปัญญา สามารถพัฒนาไปสู่กิจกรรมเพิ่มมูลค่าและสามารถนำมาเชื่อมโยงเข้ากับการพัฒนาตลาดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี อุตเสนา (2559) ได้ศึกษาตลาดน้ำกับการทำหน้าที่พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาดน้ำ สามารถพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนได้ มาจากทุน ได้แก่ 1.ทุนมนุษย์ เช่น วิธีการดำเนินชีวิต ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างจากชุมชนอื่น 2.ทุนสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการจัดการน้ำและขยะ 3.ทุนทางสังคม เช่น การดำรงอยู่ศิลปวัฒนธรรม และการส่งเสริมการเรียนรู้ 4. ทุนกายภาพ เช่น การเดินทางเข้าถึงตลาดน้ำ 5. ทุนทางการเงิน เช่น การที่ผู้ค้าขายมีการสะสมเงินทุน มีทุนสำรอง มีทุนหมุนเวียน ภายใต้การเป็นสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน

ทุนด้านสถาบันยังมีความโดดเด่น โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสหกรณ์ ยกเว้นเขตห้วยขวางที่มีทุนสถาบันที่มีความหลากหลายและมีจำนวนมาก มีจุดเด่นคือ มีการทำกิจกรรมอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยทุนสถาบันเหล่านี้สามารถพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ของผู้บริโภคที่จะเที่ยวชมตลาดได้ ที่สำคัญคือเป็นเขตเดียวที่มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเรือนำเที่ยวจึงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ด้วยการจัดทำแผนที่ชุมชนแสดงจุดจัดกิจกรรมต่างเชื่อมโยงเข้ากับการท่องเที่ยวทางน้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปราณี จันทร์ส่ง (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง พบว่า แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการคือ 1.การดำเนินงานต้องเป็นไปในลักษณะองค์รวม ที่เน้นการพึ่งพาตนเองได้ 2. การดำเนินงานต้องมีลักษณะเป็นเครือข่ายของสมาชิกในชุมชน 3. กระบวนการควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 4. สร้างการเรียนรู้ผ่านการดูงาน

ชุมชนต้นแบบ 5. การดำเนินงานควรมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง 6. การดำเนินงานควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

ทุนภูมิปัญญาที่มีความโดดเด่นมากที่สุดในเขตห้วยขวางเนื่องจากเป็นภูมิปัญญาขั้นสูงที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่สามารถหาได้อย่างที่อื่น รองลงมาเป็นภูมิปัญญาด้านประเพณีที่สืบทอดกันมา พบได้ในเขตสายไหมและจตุจักร แต่เป็นจัดกิจกรรมเพียงปีละครั้งไม่มีความต่อเนื่อง ที่เหลือเป็นทุนภูมิปัญญาที่มาจากการประกอบอาชีพที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Matara Suansri (2017) ได้ศึกษา The Development Guidance and Tourism Promotion Effect to Bang Num Phung Floating Market พบว่า แนวทางการพัฒนาตลาดน้ำเพื่อการท่องเที่ยว ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ และร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยพัฒนากิจกรรม ภูมิทัศน์ โครงสร้างพื้นฐานของตลาดน้ำ ควบคู่กับการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงควรมีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและกมลพิพัฒน์ ชนะสิทธิ์ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตลาดน้ำคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำ ควรจัดให้คนในชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ คำนึงถึงอัตลักษณ์ชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และการจัดการแบบไตรภาคี ประกอบด้วยภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น

ทุนธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นคลองลาดพร้าว อย่างไรก็ตามพบว่ามีความโดดเด่นในเขตห้วยขวางที่มีทัศนียภาพสองฝั่งคลองที่น่าสนใจ เนื่องจากมีการตกแต่งบ้านเรือนด้วยสีสดใส และยังมีชัยภูมิที่ตั้งใกล้แหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเที่ยวชมตลาดได้ นอกจากนี้พบว่าเขตสายไหมก็มีจุดเด่นด้านชัยภูมิที่ตั้งที่ใกล้ตลาดยิ่งเจริญสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพงา เพ็ญนาเรนทร์ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ของตลาดน้ำภาคกลาง เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวตลาดน้ำ ควรจัดทำป้ายแนะนำสถานที่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรมีการประชาสัมพันธ์สถานที่ทางสื่อต่าง ๆ ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ค้าขายในตลาดน้ำ และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน

ทุนการเงินไม่มีความโดดเด่นแต่มีความสำคัญต่อการต่อยอดทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์เพื่อที่פקอาศัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร แก้วขวัญไกร (2562) ได้ศึกษาเศรษฐกิจชุมชน: การสะสมทุนชุมชนเพื่อความอยู่รอดในสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า การสะสม

ทุนชุมชน เกิดจาก พลังของคนในชุมชนต้องสร้างพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งจะเป็ณภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันได้

ทุนสิ่งก่อสร้างมีความโดดเด่นในเขตห้วยขวางเนื่องจากมีสิ่งก่อสร้างที่สะท้อนถึงการอาศัยอยู่กันของสังคมพหุภาคีระหว่างพุทธและอิสลามมีสิ่งก่อสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่สวยงาม และยังมีการตกแต่งภายนอกและภายในอย่างวิจิตรบรรจง จำนวนมาก เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เป็นลานสำหรับการจอดรถที่กว้างขวาง หรือสามารถใช้เป็นจุดจัดตั้งตลาดได้หลายจุด ส่วนเขตสายไหมเป็นอีกพื้นที่ที่มีความน่าสนใจมีความโดดเด่นของการสร้างสวนผักคนเมืองให้ได้ชม มีพิพิธภัณฑ์ความเป็นมาของชุมชน และมีที่สำหรับจอดรถแต่จำกัดจำนวนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาพร สุขใจ (2564) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาตลาดริมน้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีลุ่มน้ำ กรณีศึกษาตลาดเก่าศรีประจันต์ ตลาดเก่าท่าช้าง ตลาดเก่าสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1.ด้านการบริการ ควรจัดให้มีบริการขนส่ง อำนวยความสะดวก การเดินทางมายังตลาด การมีบริการที่พักแรม 2. ด้านสิ่งดึงดูดใจ เช่น อัตลักษณ์ของชุมชน ที่หาไม่ได้จากแหล่งอื่น 3. ด้านการจัดการ เช่น การท่องเที่ยวที่ปลอดภัย 4. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น พิพิธภัณฑ์ และพรวา อรุณรังสีเวช (2563) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เนื่องงานการศึกษาตลาดน้ำ พบว่าขอบเขตการศึกษาตลาดน้ำได้แก่ ส่วนผสมการตลาด ความสะดวกสบายของสถานที่ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การสื่อสาร กิจกรรมการท่องเที่ยวในตลาด

ทุนทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่เป็นคนหาเช้ากินค่ำต้องการมีอาชีพเสริมหรือวิธีการค้าขายใหม่ๆ ทำให้เป็นแรงขับเคลื่อนให้อยากมีรายได้เสริมจากการจัดตั้งตลาดริมคลองยกเว้นเขตสายไหมและบางเขนที่มีงานประจำสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร แก้วขวัญไกร (2562) ได้ศึกษาเศรษฐกิจชุมชน: การสะสมทุนชุมชนเพื่อความอยู่รอดในสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า การสะสมทุนชุมชน เกิดจาก พลังของคนในชุมชนต้องสร้างพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งจะเป็ณภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันได้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ทุนที่ไม่มีความโดดเด่น ได้แก่ ทุนการเงิน โดยส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์เพื่อที่פקอาศัย ดังนั้นหากต้องมีการลงทุนเพื่อการจัดตั้งร้านเพื่อการจัดตลาดอาจต้องมีการเพิ่มขอบเขตภารกิจของสหกรณ์เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งเงินทุนได้ ทุนทางเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่เป็นคนหาเข้าสินค้า จึงสามารถสร้างแรงจูงใจคนเหล่านี้ให้มีการสร้างอาชีพเสริมด้วยการค้าขายในตลาดค้าปลีกมีน้ำได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

เพื่อให้การตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งตลาดและรูปแบบการจัดทำตลาดเกิดผลสัมฤทธิ์ สามารถเลือกเขตพื้นที่ที่ศักยภาพเป็นที่ตั้ง และสามารถเป็นเสมือนแม่เหล็กดึงดูดผู้บริโภคให้เข้ามาจับจ่ายใช้สอยในตลาด เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของรายได้ของคนในท้องถิ่น ในชุมชนริมคลองลาดพร้าวได้จริง ประกอบกับเพื่อให้ตลาดนั้นมีองค์ประกอบของผู้ขายที่หลากหลายน่าสนใจ สามารถเชื่อมโยงการซื้อขายสินค้าไปยังการท่องเที่ยวชุมชนได้ จึงควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมในส่วนของผู้บริโภคเพื่อสำรวจศักยภาพของพื้นที่ ตลอดจนพฤติกรรมผู้บริโภค ที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้าและการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการประชุมกลุ่มของชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อทราบความถึงความหลากหลายของสินค้าที่จำหน่ายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลพิพัฒน์ ชนะสิทธิ์. (2561). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตลาดน้ำคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(28), 163-176.
- จิตรารณ สุทธิวรเศรษฐ. (2560). การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำ ในลุ่มน้ำภาคกลางอย่างยั่งยืน. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการนิดา, 1(1), 99-130.
- ทศพร แก้วขวัญไกร. (2562). เศรษฐกิจชุมชน: การสะสมทุนชุมชนเพื่อความอยู่รอดในสถานการณ์ปัจจุบัน. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 17(1), 69-83.
- ปัทมา โกเมนทร์จรัส. (2562). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารช่อพะยอม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 30(2), 249-258.

- ปัทมาพร สุขใจ. (2564). แนวทางพัฒนาตลาดริมน้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีลุ่มน้ำ
กรณีศึกษาตลาดเก่าศรีประจันต์ ตลาดเก่าท่าช้าง ตลาดเก่าสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 15(2). 188-198.
- พราว อรุณรังสีเวช. (2563). การวิเคราะห์เนื้อหาทางการศึกษาตลาดน้ำ. วารสารมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 11(1). 92-107.
- พิมพ์ภา เพ็งนาเรนท์. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ของตลาดน้ำภาค
กลาง เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 4(1), 85-99.
- โพธิ์ชันนิง. สมาคมผู้ค้าปลีกไทยเคาะดัชนีค้าปลีกครึ่งปี 60โต 3% แต่จับจ่ายยังไม่สดใสทั้งรัฐ
ลง ทู น . รี้ ย ก ไ้ ้ เมื่ อ 6 ก ร ก ฎ า ค ม 2565. จ า ก
<http://www.positioning.com/1126352>.
- รัศมี อุตเสนา. (2559). ตลาดน้ำกับการทำหน้าที่พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 6(3), 58-68.
- ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการคลังกรุงเทพมหานคร. เรียกใช้เมื่อ 6 กรกฎาคม 2565 จาก
http://www.203.155.220.117.8080/BMAWWW/html_market/detail.php?id=9.
- ศศิภาญ พลายกมล. (2564). การจัดการการท่องเที่ยวตลาดน้ำในพื้นที่ภาคกลางอย่างยั่งยืน.
วารสารสหศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 21(2),
177-193.
- สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม. (2560). ตลาดนัดชุมชนเป็นเศรษฐกิจฐานรากของจุดเริ่มต้น
กระบวนการโลจิสติกส์: กรณีศึกษาตลาดนัดชุมชนบริเวณสนามกีฬาเทศบาลเมือง
ฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 10(2),
197-212.
- สุปราณี จันทร์สง. (2558). การพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง. วารสารวิจัยและ
พัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(3), 273-283.
- อรอนพ เรืองกัลป์วงศ์. (2559). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารของแหล่งท่องเที่ยว
ตลาดน้ำ จังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10(3), 7-21.

Krungsri Research. (2020). 2020-2022 Thailand Industry Outlook. Bangkok: Bank of Ayudhaya. Matara Suansri. (2017). The Development Guidance and Tourism Promotion Effect to Bang Num Phung Floating Market. Journal of Cultural Approach, 18(39), 41-55.